

Lặng lẽ sang xuân

■ ĐỖ PHÚC TÂM
Hiệp Hòa, Vũ Thư

Bao lá vàng rơi trước gió
Lạnh buồn từng giọt heo may
Mùa đông phủ phàng lột áo
Xót xa cảnh khắng khiu gầy

Gió ngừng mưa bay lất phất
Én theo hơi ấm tràn về
Rẽ sâu lặng thầm tích nhựa
Xuân bừng thấp lặc trời quê!

Một thoáng xuân quê

■ NGUYỄN TƯỜNG THUẬT
Thụy Văn, Thái Thụy

Chào xuân, mai hé môi cười
Nắng non tơ dát vàng tươi khắp đồng
Đào khoe sắc thắm tươi hồng
Rung rinh đùa với gió đông vừa về
Đồng làng lúa muốt chân đề
Làm men say - bỏ bùa mê bao người
Bước xuân xanh đất, thơm trời
Lòng người phơi phới, mặt trời sắc xuân...
Hội làng trống đã vang ngân
Trẻ già náo nức hội xuân sân đình
Câu chèo quyền khóm trúc xinh
Hò, xoan, lý, giặm... trao tình giao duyên
Hát về những chuyện thần tiên
Tiên Dung, Đồng Tử thắm duyên đẹp tình
Chuyện Phù Đổng, chuyện Sơn Tinh
Láng trong đêm hội sân đình làng tôi...
Bao nhiêu xuân đã qua rồi
Mà hồn nước Việt nghìn đời vẫn nguyên
Nhập vào những chuyện thần tiên
Muôn đời truyền mãi sử thiêng Lạc Hồng!

Tình xuân

■ NGỌC TUYỀN
Thị trấn Thanh Nê, Kiến Xương

Mưa xuân trên mái tóc mềm
Em còn đứng đó bên thềm đợi tôi
Thẹn thùng chẳng nói nên lời
Nhìn nhau tôi khóc áo tôi cho nàng
Mãi rồi em cũng khẽ khàng
Bao giờ thì có nắng vàng hã anh?
Cầm tay tôi cũng thật nhanh
Ừ thì nắng sắp vịn cành đỏ em.
Ngoảnh đi nàng cũng chẳng thềm
Nghe tôi đáp lại mà xem điều gì
Gió lay lay động cành si
Đào còn e ấp thắm thì gọi xuân
Liếc em qua ánh đèn gần
Bờ môi động phải bất thần, tôi run
Chạm nhau hai đứa đẩy, dùn
Mong manh che lớp mưa phùn, áo tôi
Dấu rằng tôi có muôn nơi
Em còn đứng đó - hai người đợi nhau.

Nghĩa tình đồng đội Trường Sơn

(Thân tặng đồng đội Đoàn 559 Trường Sơn)

■ NGUYỄN KHÚC
Thành phố Thái Bình

Đất nước chiến tranh, chúng ta là người lính
Đất nước hòa bình, ta là cựu chiến binh
Cựu chiến binh, cựu mà không cũ^(*)
Mãi mãi xứng danh Bộ đội Cụ Hồ!

Mãi mãi xứng danh Bộ đội Cụ Hồ
Người lính Trường Sơn tháng năm đánh Mỹ
Kỷ tích chiến công năm tháng rặng đồi
Trường Sơn anh hùng - Nghĩa tình đồng đội!

Trường Sơn anh hùng - Nghĩa tình đồng đội
Tháng năm dài chống Mỹ không quên
Người lính Trường Sơn - Bộ đội Cụ Hồ
Sáng ngời mãi nghĩa tình đồng đội!

Sáng ngời mãi nghĩa tình đồng đội
Người lính Trường Sơn oanh liệt một thời
Đất nước hòa bình vui buồn san sẻ
Đồng đội Trường Sơn tỏa sáng nghĩa tình!

(*): Lời cổ Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Đêm xuân nghe hát chèo

■ LẠI TÂY DƯƠNG
Thành phố Thái Bình

Như con thuyền mới buông neo
Tôi tìm về tiếng hát chèo quê hương
Chơi vui một khúc "Đường trường"
"Tình thư hạ vị" trăng buông đầy thêm
Một cảnh "Đào lý" còn nguyên
"Tò vò" ai gửi nỗi niềm cho ai
Oan tình gái tướng lâm trai
Người khôn giả dại phí hoài tuổi xanh
"Quá giang" thuyền bỗng tròng trành
Tám gương võ biết có lành được không
Nơi nào biển đã gặp sông
Cho chàng Từ Thúc nặng lòng Giáng Hương
Thảo hiền đến thế Thị Phương
Đêm đen sáng một vầng dương diệu kỳ
Đan xen thiện, ác, hài, bi
Cười rơi nước mắt những khi thấy hề
Chuyện chèo hay chuyện làng quê
Chuyện vua quan, chuyện tai nghe mắt nhìn
Để lay động triệu con tim
Để còn sống với muôn nghìn mai sau
Bên này, bên ấy thương nhau
Đêm xuân xin nối thêm câu hát chèo.

Tài đối của các sĩ phu yêu nước

■ VIỆT BẢO

Mỗi dịp tết đến, xuân về, ở các phiên chợ quê vùng đồng bằng Bắc Bộ, các cửa hàng, quây tập hóa thường bày bán tranh dân gian, câu đối tết. Trên các tập chí, nguyệt san của các báo ra số tết bao giờ cũng có câu đối. Dù trong hoàn cảnh nào, câu đối xưa và nay luôn là vũ khí đấu tranh sắc bén, ca ngợi ý chí kiên trung, bất khuất của các nhà yêu nước, của bậc chính nhân quân tử; ca ngợi mùa xuân, tình yêu quê hương, đất nước, ca ngợi Đảng quang vinh, Bác Hồ vĩ đại, công cuộc đổi mới và giáo dục truyền thống cách mạng cho thế hệ trẻ.

Ngày tết, xin kể lại chuyện ra đời và về đối của các bậc tiền nhân. Danh sĩ Ngô Thời Nhiệm (tức Ngô Thì Nhậm, 1746 - 1803, là con Ngô Thì Sĩ, người làng Tả Thanh Oai, nay thuộc huyện Thanh Trì, Hà Nội) là một ví dụ. Ngô tiên sinh phò vua Quang Trung. Khi quân Nguyễn Ánh chiếm lại thành Thăng Long thì bắt được ông, đưa đến báo công với Đặng Trần Thường. Từng là bạn học cũ nhưng Đặng Trần Thường lại theo Nguyễn Ánh chống Tây Sơn. Hận thù vì trước kia bị Ngô Thời Nhiệm coi thường, nay bắt được, Thường dương dương tự đắc, ra câu đối khiêu khích, hạ nhục bạn cũ:

"Ai công hầu, ai khanh tướng, trong trần ai, ai dễ biết ai".

Ngô tiên sinh liền khảng khái đối lại:

"Thế Chiến Quốc, thế Xuân Thu, gặp thời thế, thế thời phải thế".

Về đối của Ngô Thời Nhiệm thể hiện chí khí quật cường và học vấn uyên thâm của mình trước đối thủ. Phục tài, phục trí Ngô Thời Nhiệm nhưng vì căm tức, ganh tỵ với bạn, Đặng Trần Thường đã hèn hạ sai quân lính lấy roi tẩm thuốc độc đánh bạn

ngay trước thềm Quốc Tử Giám. Vài ngày sau Ngô tiên sinh mất do bị ngấm thuốc độc của trận đòn thù.

Duy Tân - ông vua yêu nước, chống Pháp đến cùng cũng là người nổi tiếng hay chữ. Trong một lần dự tiệc ở tòa khâm Huế, cha cố người Pháp là người giỏi chữ Hán cũng có mặt, khiêu khích vua Duy Tân bằng vế đối:

"Rút ruột vua, tam phân thiên hạ".

Trong chữ Hán, chữ "王 - Vương" có 3 gạch ngang và một nét dọc chính giữa, nghĩa là vua. Nhưng nếu "rút ruột", nghĩa là bỏ nét dọc thì lại thành chữ "tam". Thâm ý ở câu này nghĩa là nước Pháp mẫu quốc đã chia An Nam thành 3 kỳ để cai trị, ông (tức vua Duy Tân) chỉ là bù nhìn mà thôi. Vua Duy Tân nghe xong cười mỉa mai và đối lại ngay:

"Chặt đầu Tây, tứ hải giai huynh".

Nghe xong, cha cố người Pháp tái mặt.

Trong chữ Hán, chữ "西 - Tây" nếu bỏ nét đầu thì thành chữ "tứ", nghĩa là "bốn". Vế đối của nhà vua vừa chuẩn về chữ vừa chuẩn về nghĩa, ý sâu xa là nếu chặt đầu Tây, không có Pháp xâm lược thì năm châu, bốn biển đều là anh em.

Ông Ích Khiêm sinh năm 1829 tại làng Phong Lệ, tổng Thanh Quýt, phủ Điện Bàn, tỉnh Quảng Nam (nay là phường Hòa Thọ Đông, quận Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng). Thời niên thiếu, trong một lần ra tỉnh chơi, gặp quan tổng đốc ngồi vông đào, có lọng che ngênh ngang điệu phở, mọi người thấy vậy đều quỳ lạy. Riêng trò Khiêm vẫn nhớn nhạo, chân xỏ vào chiếc giày rách, vừa đi vừa nghịch, không thèm chào quan lớn. Thấy vậy, quan tổng đốc tức tối, lệnh cho lính bắt giữ, hỏi tội vô lễ. Nghe Ông

Ích Khiêm xưng là học trò nhà quê, ra tỉnh chơi nên không biết, quan tổng đốc cũng là người hay chữ, nghe vậy liền ra câu đối bắt ứng khẩu, đúng thì tha, sai thì đánh đòn:

"Các có thay, hai chân xỏ một giày".

Trò Khiêm đối ngay, không cần suy nghĩ:

"Sung sướng mấy, một đầu che bốn lọng".

Không ngờ gã học trò nghèo, tuổi còn trẻ mà kiến thức uyên thâm, dám dùng chữ chơi xỏ mình, quan tổng đốc đành bấm bụng cười thẹn, tha cho.

Sau này, khi trở thành một võ tướng, trong lần vâng mệnh triều đình Huế đưa quân ra trận thì nhận được tin mẹ ở quê nhà qua đời, không kịp về nhà chịu tang, Ông Ích Khiêm viết câu đối gửi về viếng thân mẫu, không để nỗi đau riêng ảnh hưởng đến sĩ khí của ba quân:

"Trần thế đường hiểm Khiêm mất mẹ

Tuyên đài có vợ hãy mừng cha".

Câu đối an ủi linh hồn người mẹ sang bên kia thế giới được sum họp cùng người cha thân yêu của ông đã qua đời trước đó.

Đến thế hệ các chiến sĩ cộng sản tiên bối, không may sa vào tay giặc, dù bị tra tấn, tù đầy... vẫn không nao núng tinh thần. Họ luôn lạc quan, tin tưởng vào thắng lợi của cách mạng. Tại ngục Sơn La, tết nào tù chính trị cũng tổ chức hoạt động văn hóa văn nghệ và có cả câu đối tết:

"Khói lửa đập tan, ngày mới đậm đà hương vị mới

Máu tim sôi sục, xuân chung tô điểm nước non chung".

Ngày tết thường có nhiều câu đối của các bậc túc nho, của những người hay chữ. Xin mạn phép kể lại chuyện cũ liên quan đến các bậc tiền nhân để xuân mới thêm xuân.

Xuân sớm trên vùng đất bãi

■ QUỲNH LƯU

Sở hữu những cánh đồng hoa cải rực rỡ trải dài ngút tầm mắt, Hồng Lý (Vũ Thư) trở thành điểm đến yêu thích của các bạn trẻ xa gần mỗi dịp đông về. Năm nay, với sự xuất hiện của hoa hướng dương - một loài hoa thường thấy của đất đồi Nghệ An và hoa tam giác mạch - đặc sản của cao nguyên đá Hà Giang, cánh đồng bãi Hồng Lý càng trở nên hấp dẫn, lãng mạn hơn bao giờ hết.

Mặc cho giá rét của mùa đông, dưới nắng hanh, hàng vạn bông hoa cải vẫn đua nhau bung nở vô tận, đẹp đến nao lòng. Từng tốp du khách, người hào hứng xuống tận ruộng tham quan, chụp hình lưu niệm, người thư thả đi dạo giữa cánh đồng thơ mộng. Chị Mai Thu Hà, nhân viên văn phòng đến từ quận Lê Chân, Hải Phòng chia sẻ: Vượt qua quãng đường khoảng 100km, tôi đến Hồng Lý để được tận hưởng cảm giác bình yên, nhẹ nhàng khi ở giữa một cánh đồng hoa cải mênh mông, tôi thấy rất tuyệt vời. Về đồng cải, tôi cùng những người bạn của mình đã có những giờ phút trải nghiệm lý thú, xua tan mệt mỏi của công việc, cuộc sống để hòa mình vào thiên nhiên thanh bình.

Vụ đông năm nay, nhờ nhạy bén, năng động, gắn sản xuất nông nghiệp với phát triển du lịch, gia đình ông Nguyễn Hữu Năm và gia đình ông Nguyễn Trung Khuê, thôn Hội Kê, xã Hồng Lý đã đưa vào trồng hơn 2.000m² hoa hướng dương và 2.000m² hoa tam

giác mạch ngay trên cánh đồng hoa cải để phục vụ du khách. Mặc dù cũng bị ảnh hưởng nặng nề của mưa úng đầu vụ đông nhưng nhờ chăm sóc tốt, hai loại hoa hướng dương Nhật Bản và hoa hướng dương Nghệ An của hai gia đình đều phát triển tốt, cây đồng đều, hoa nở gần đạt kích thước chuẩn, màu sắc rực rỡ, trong đó hoa hướng dương thể hiện đặc tính phù hợp với thời tiết mùa đông miền Bắc. Riêng tam giác mạch khá dễ gieo trồng và chăm sóc; chất đất phù sa màu mỡ của đất bãi Hồng Lý giúp tam giác mạch vươn cao cây, hoa thành chùm tím biếc. Những ngày cuối năm 2017, hướng dương và tam giác mạch nở rộ, thu hút đông đảo du khách đến tham quan. Nếu trên cánh đồng hoa cải còn rải rác từng tốp du khách thì tại vườn hoa hướng dương và tam giác mạch, hầu như thời điểm nào cũng thu hút lượng du khách lớn đến trải nghiệm, thưởng lãm. Bình quân mỗi ngày có hàng trăm lượt khách, những ngày cuối tuần có thể lên đến 700 - 1.000 lượt khách/ngày ở mỗi vườn hướng dương, tam giác mạch,

dự kiến mang lại nguồn thu từ 40 - 50 triệu đồng/hộ trong vụ đông này cho gia đình ông Nguyễn Hữu Năm và gia đình ông Nguyễn Trung Khuê.

Ông Cao Xuân Nghĩa, Chủ nhiệm HTXNN Tam Tĩnh, xã Hồng Lý cho biết: Thời điểm đầu vụ, khi bà con mới gieo hạt cải đã gặp mưa liên tiếp, đồng ruộng ngập úng khiến hầu hết diện tích bị ảnh hưởng, nhiều gia đình phải gieo lại nhiều lần. Tuy nhiên, ngay sau đó, bà con tập trung chăm sóc và hạn chế nhổ rau cải thực phẩm khi còn non nên hầu hết các ruộng cải ra bông khá dày dặn, đều đẹp, phục vụ nhu cầu của du khách. Năm ngoái vẫn còn một số vườn hòe, cây ăn quả, rau màu khác xen giữa cánh đồng hoa cải nhưng năm nay HTX đã quy hoạch, vận động bà con di dời các loại cây này ra cánh đồng khác để toàn bộ cánh đồng lớn 50ha chỉ trồng hoa cải, tạo không gian rộng cho du khách chiêm ngưỡng. Nhờ đồng cải đẹp, năm nay lượng du khách đến tham quan đông hơn mọi năm, ước tính từ 500 - 1.000 lượt khách/ngày, cao điểm từ

Ông Trần Xuân Chính, Chủ tịch UBND xã Hồng Lý (Vũ Thư)

Hiện tại, sản xuất vụ đông gắn với phát triển dịch vụ du lịch của người dân Hồng Lý mới ở hình thức tự phát, còn nhiều bất cập, chưa khai thác hết tiềm năng, thế mạnh về du lịch.

Địa phương rất muốn đứng ra quản lý, tổ chức theo hướng thống nhất, khoa học để phát triển du lịch bền vững và hiệu quả hơn, tuy nhiên, do việc đầu tư cơ sở vật chất, giao thông, thủy lợi phục vụ bà con sản xuất, phát triển du lịch còn hạn chế nên chưa thể quy tụ nông dân. Tôi rất mong muốn các cấp, các ngành liên quan quan tâm, đầu tư sớm để xây dựng tuyến đường đê quốc gia - tuyến đường chính vào xã, hỗ trợ địa phương xây dựng một số tuyến bờ vùng, bờ thửa nội đồng trên cánh đồng hoa cải và 2,7km đường trục liên thôn ở Hội Kê nhằm tạo thuận lợi, thu hút nhiều hơn du khách đến với Hồng Lý.

Ông Nguyễn Trung Khuê, thôn Hội Kê, xã Hồng Lý (Vũ Thư)

Vụ đông năm ngoái gia đình tôi trồng khoai lang, hiệu quả kinh tế thấp. Tuy nhiên, năm nay gia đình tôi trồng hoa hướng dương và tam giác mạch phục vụ du lịch, đến cuối tháng 12/2017 đã thu về

hàng chục triệu đồng. Tôi dự định sang năm chúng tôi sẽ liên kết lại để mở rộng diện tích trồng hướng dương, tam giác mạch hay một loại hoa khác tạo thành một vùng trồng hoa quy mô lớn, đẹp hơn nhằm thu hút nhiều du khách hơn nữa.

Chị Nguyễn Thị Hoài, du khách đến từ Lý Nhân, Hà Nam

Tôi thấy cánh đồng hoa cải rất tuyệt vời, đặc biệt có thêm hoa hướng dương và tam giác mạch nên cảm giác vô cùng hào hứng, thích thú. Tôi mong sang năm cánh đồng hoa cải

vẫn rộng bao la như hiện tại còn cánh đồng hoa hướng dương và tam giác mạch sẽ mở rộng diện tích hơn để giới trẻ chúng tôi thoải mái chiêm ngưỡng, chụp hình.

3.000 - 4.000 lượt khách/ngày. Với giá vé tham quan chỉ từ 10.000 - 20.000 đồng/lượt khách, đến cuối tháng 12, nhiều gia đình đã thu về từ 7 - 10 triệu đồng, thậm chí hàng chục triệu đồng/vụ hoa cải. Đặc biệt, một số hộ năm nay nhạy bén đưa vào trồng thử nghiệm hoa hướng dương và tam giác mạch để phục vụ du khách, bước đầu khá thành công, thu về hiệu quả kinh tế lớn từ hai loại hoa độc đáo này. Du khách tỏ ra rất thích thú với mô hình kết hợp hoa cải và một số loại hoa khác, đây cũng là một gợi ý, hướng đi mới cho nông dân Hồng Lý ở vụ đông năm sau nhằm phát triển du lịch, nâng cao hiệu quả kinh tế.

Phát tài nhờ phát lộc

■ THU HIỀN

Đi dọc quốc lộ 39 đến xã Minh Tân (Đông Hưng), không khí xuân đã tràn ngập, dường như tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018 đến sớm hơn với làng phát lộc Đình Phùng. Trên khắp cánh đồng, dọc quốc lộ đều là cây phát lộc, tháp phát lộc với đủ kích cỡ. Nhờ cây phát lộc mà hàng trăm hộ dân nơi đây phát tài, có cuộc sống sung túc.

Trang trí tháp phát lộc.

Những sản phẩm đẹp được tạo ra bởi bàn tay khéo léo của người dân Đình Phùng.

Anh Trần Đình Ngân, thôn Đình Phùng, xã Minh Tân (Đông Hưng)

nhà khang trang với đầy đủ tiện nghi hiện đại, giải quyết được việc làm cho nhiều người khác.

Chị Bùi Thị Phin, thôn Đình Phùng, xã Minh Tân (Đông Hưng)

Nghề làm phát lộc ở thôn Đình Phùng có cách đây trên 10 năm, gia đình tham gia phát triển nghề này đến nay đã được 8 năm. Ngoài 2 mẫu cây phát lộc nguyên liệu gia đình tự trồng, mỗi năm vẫn phải mua thêm khoảng 5 - 6 sào mới đủ làm để cung cấp cho thương lái các tỉnh. Trung bình mỗi năm gia đình xuất bán trên 100 triệu đồng, trừ chi phí còn lãi khoảng 60 - 70 triệu đồng. Nhờ làm phát lộc, gia đình đã tích cóp xây được ngôi

Từ ngày trồng và làm phát lộc gia đình đã có của ăn của để. Gia đình học và làm tháp phát lộc từ những ngày đầu mới du nhập nghề này. Để nâng cao chất lượng sản phẩm, giảm thời gian, giảm chi phí, gia đình cũng đã nghiên cứu chuyển từ cắt cây bằng tay sang cắt máy, từ làm khung tháp bằng ống nứa sang ống nhựa. Mùa cao điểm làm phát lộc phục vụ người dân chơi tết là từ tháng 7 đến hết tháng 12, gia đình phải thuê thêm 4 lao động làm cùng với hai vợ chồng.

Chị Nguyễn Thị Tươi, xã Hồng Lĩnh (Hưng Hà)

4 năm nay tôi sang thôn Đình Phùng làm cây phát lộc thuê, công việc rất nhàn nhưng đòi hỏi phải khéo tay, tinh mắt, mỗi ngày làm 8 tiếng được trả 130.000 đồng, tháng nào lĩnh tháng đó. Tôi mong thôn Đình Phùng sớm được công nhận làng nghề để nghề làm phát lộc có thêm cơ hội phát triển, tạo thêm nhiều việc làm cho người lao động.

Du xuân đem nghề “độc” về cho làng

Phát lộc là tên gọi một loài cây thuộc họ vạn niên thanh, trồng trên đất hoặc ngắt cây cắm vào lọ, chỉ có nước là cây vẫn sống khỏe, vẫn nảy lộc đâm chồi. Mọi người quan niệm rằng, để cây phát lộc trong nhà thì gia chủ làm ăn phát tài, phát lộc, vì vậy, từ lâu, nhiều gia đình đã dùng cây phát lộc cắm vào bình để trong nhà làm cảnh, mong đón tài lộc vào nhà. Năm bắt được nhu cầu của thị trường, một số hộ nông dân ở xã Minh Tân đã chuyển đổi những diện tích cây lúa kém hiệu quả sang trồng cây phát lộc để bán cành. Việc chuyển đổi này dù đã đem lại nguồn thu nhập đáng kể cho một số hộ nông dân nơi đây nhưng chưa đủ để làm giàu cho cả thôn. Chỉ đến khi nghề làm tháp phát lộc được du nhập, phát triển, dân Đình Phùng mới thực sự đổi đời, nhiều hộ trở thành triệu phú. Ông Nguyễn Đăng Sơn, Bí thư Chi bộ thôn Đình Phùng cho biết: Trước đây, người dân trong thôn chỉ biết trồng cây phát lộc bán cành để cắm lọ chơi hoặc để lên bàn thờ. Cách đây hơn chục năm, tình cờ một người dân của thôn trong chuyến du xuân lên nhà người thân ở Hà Nội đã bị “hút hồn” bởi tháp phát lộc do người Trung Quốc làm. Khi trở về ông mang theo tháp phát lộc, mày mò tìm hiểu và làm theo. Làm tháp phát lộc dễ, tận dụng được nguồn nguyên liệu tại chỗ phong phú

của thôn, nâng cao giá trị cây trồng, lại đẹp, lạ, rẻ, chơi được lâu hơn cả đào, quất nên nhanh chóng được người tiêu dùng đón nhận, tìm mua. Ban đầu, nghề làm tháp phát lộc chỉ có ở một vài hộ dân trong thôn Đình Phùng, song gần chục năm gần đây, chơi tháp phát lộc, lộc bình, thuyền phát lộc trở thành phong trào thì nghề làm tháp phát lộc cũng theo đó phát triển mạnh. Từ đó, Đình Phùng được nhiều người gọi thân mật là “làng phát lộc”. Hiện xã Minh Tân đang làm hồ sơ đề nghị tỉnh công nhận làng nghề làm cây cảnh cho thôn Đình Phùng với các sản phẩm nổi tiếng cả nước là phát lộc và đào cảnh.

Phát tài nhờ phát lộc

Ông Nguyễn Hoài Nam, Trưởng thôn Đình Phùng cho biết: Đến nay, 100% diện tích đất nông nghiệp của thôn Đình Phùng đã được người dân chuyển đổi sang trồng cây phát lộc và đào cảnh, trên 70% hộ dân của thôn trồng, sản xuất, kinh doanh cây phát lộc. Không chỉ làm giàu cho gia đình, việc mở mang, phát triển nghề làm phát lộc còn đem lại nguồn thu nhập hàng chục tỷ đồng mỗi năm, tạo thương hiệu làng cây cảnh nổi tiếng cho thôn, cho xã. Song để phát tài được nhờ phát lộc, người dân Đình Phùng đã không ngừng cải tiến mẫu mã, đa dạng sản phẩm, nâng cao chất lượng, đáp ứng nhu cầu, thị hiếu của người tiêu dùng. Anh Nguyễn Thanh Tuấn, thôn Đình Phùng cho biết: Trước đây, tháp phát lộc chỉ

từ 3 - 5 tầng, giờ được thiết kế lên tới 15 tầng và có thêm nhiều sản phẩm độc đáo làm từ cây phát lộc như lộc bình, thuyền. Khung tháp trước làm bằng nứa để lâu có mùi, giá thành lại cao nên được đổi thành ống nhựa giá rẻ, để bao lâu cũng được. Đặc biệt, số tầng tháp ứng với số lễ nghĩa là còn phát triển, sẽ phát triển cho hoàn thiện cũng như mừng tuổi trẻ con ngày tết, người ta chỉ mừng tiền lễ với mong muốn trẻ phát triển hoàn thiện hơn. Với các sản phẩm lạ, đẹp mắt, kích cỡ khác nhau, người tiêu dùng có thể lựa chọn sản phẩm phù hợp bài trí làm tươi xanh không gian gia đình cũng như phòng làm việc để đón tài lộc vào nhà.

Gắn bó với nghề trồng phát lộc nhiều năm nay, anh Nguyễn Văn Giảng cho biết: Một sào phát lộc nếu trồng và làm thành sản phẩm thì thu được 20 - 25 triệu đồng, trừ chi phí còn lãi từ 10 - 15 triệu đồng. Ngoài làm phát lộc, anh Giảng còn đứng ra thu mua sản phẩm tháp phát lộc của các hộ khác để cung ứng cho khách hàng trong Nam, ngoài Bắc nên mỗi năm anh thu nhập từ phát lộc vài trăm triệu đồng.

Còn hơn một tháng nữa mới đến tết Nguyên đán Mậu Tuất nhưng riêng người làm phát lộc ở xã Minh Tân thì không khí tết đang đến rất gần. Những chậu cây phát lộc được tạo nên từ sự cần cù, sáng tạo của người dân nơi đây đang được chuyển đi khắp mọi miền Tổ quốc, đem đến không khí rộn ràng, phấn khởi cho miền quê này.

LAO ĐỘNG - VIỆC LÀM

Cơ hội và thách thức

■ TRẦN THU HƯƠNG

Năm 2017, số lượng người được tạo việc làm mới tăng so với năm 2016. Đặc biệt, việc giảm số lao động ra tỉnh ngoài, tăng số người có việc làm tại địa phương là một trong những tín hiệu vui trong công tác lao động - việc làm nhiều năm qua. Sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế, mở rộng thu hút đầu tư đang mở ra nhiều cơ hội việc làm cho người lao động trong tỉnh song vấn đề lao động - việc làm cũng đứng trước những thách thức mới.

Công nhân Công ty TNHH May Texhong Thái Bình.

Theo báo cáo của Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, năm 2017, tổng số người được tạo việc làm mới trên địa bàn tỉnh là hơn 33.000 người, đạt 100% so với mục tiêu kế hoạch đề ra, tăng so với trung bình giai đoạn 2010 - 2015 và tăng so với cùng kỳ năm 2016. Trong đó, số người mới được tạo việc làm tại địa phương là gần 26.000 người; tại tỉnh ngoài là hơn 4.000 người, có hơn 3.000 người đi xuất khẩu lao động. Ông Tăng Quốc Sử, Trưởng phòng Việc làm - An toàn lao động, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội cho biết, qua so sánh với các năm gần đây, số người được tạo việc làm tại địa phương tăng so với những năm trước trong khi đó, số người đi lao động ngoài tỉnh có xu hướng giảm, số xuất khẩu lao động giữ ổn định. Đây được coi là một trong những tín hiệu vui trong công tác lao động - việc làm bởi trong kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội cũng như trong chương trình việc làm của tỉnh, việc thúc đẩy tăng số lao động có việc làm tại địa phương là một trong những nội dung trọng tâm nhằm thực hiện chiến lược phát triển kinh tế - xã hội ổn định và bền vững. Số lao động có việc làm tại địa phương tăng bởi trong năm 2017, số doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn tỉnh tăng (hiện nay toàn tỉnh có hơn 5.600 doanh nghiệp đang hoạt động tăng so với năm trước 700 doanh nghiệp). Tích tụ ruộng đất cũng là một trong những chính sách có tác động tích cực làm gia tăng số lao động có việc làm tại chỗ. Đặc biệt với Quyết định số 36/2017/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc thành lập khu kinh tế Thái Bình bao gồm 30 xã và 1 thị trấn của hai huyện Thái Thụy, Tiền Hải cũng bước đầu góp phần tạo việc làm

Đào tạo nghề sửa chữa máy nông nghiệp cho lao động nông thôn xã An Ninh (Tiền Hải).

dịch vụ tại chỗ cho lao động địa phương hai huyện trong năm 2017. Theo dự báo, số lượng và chất lượng lao động việc làm tại các địa phương còn có xu hướng tăng cao khi khu trung tâm kinh tế Thái Bình hình thành và đi vào hoạt động.

Việc tăng số lao động được tạo việc làm mới là một trong những nỗ lực của tỉnh qua nhiều năm. Gần lao động - việc làm với các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của ngành và địa phương, các cấp ủy đảng, chính quyền, ngành, địa phương đã thực hiện nhiều giải pháp nhằm tăng số người được tạo việc làm mới mỗi năm. Năm 2017, nhiều nhiệm vụ tiếp tục được các ngành, địa phương phối hợp triển khai như thực hiện hỗ trợ

vay vốn tạo việc làm mới, đào tạo nghề, thu hút đầu tư vào các khu, cụm công nghiệp, tăng cường thông tin, dự báo, kết nối thị trường lao động... Trong quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế đang diễn ra mạnh mẽ, việc có những chính sách hỗ trợ tạo việc làm cho các đối tượng đặc thù là một trong những nhiệm vụ được tỉnh chỉ đạo các ngành, địa phương quan tâm thực hiện. Trong năm 2017, riêng các cơ sở dạy nghề trên địa bàn tỉnh đã tuyển sinh và dạy nghề cho 5.700 lao động nông thôn; Ngân hàng Chính sách xã hội đã hỗ trợ 690 hộ nghèo vay vốn tín dụng phát triển sản xuất... Không chỉ có các ngành, một số địa phương cũng thực hiện tốt việc tạo việc làm mới cho người lao động nói

chung, đối tượng lao động đặc thù nói riêng. Được đánh giá là một trong những địa phương thực hiện tốt việc tạo việc làm mới tại chỗ cho người lao động, ông Phạm Công Diên, Phó Chủ tịch UBND huyện Vũ Thư cho biết: Vũ Thư đã tập trung vào các giải pháp như dạy nghề gắn với nhu cầu việc làm; giải quyết việc làm cho người nghèo thông qua việc thúc đẩy chương trình vay vốn cho người nghèo đầu tư phát triển sản xuất; tạo điều kiện tối đa cho doanh nghiệp đăng ký và mở rộng hoạt động cũng như tuyển dụng lao động tại địa phương. Vì vậy, trong năm 2017, huyện đã tạo việc làm mới cho gần 6.000 lao động, tăng so với năm 2016. Tại Quỳnh Phụ, một trong những nhiệm vụ trọng tâm năm 2017 là thực hiện đề án dỡ bỏ lò sản xuất vôi tại khu vực cầu Nghìn (thị trấn An Bài). Thực hiện đề án này, UBND tỉnh chỉ đạo địa phương phối hợp với các ngành liên quan thực hiện hỗ trợ đào tạo nghề, tạo việc làm mới cho người lao động trực tiếp làm việc tại các lò vôi. Ông Phạm Đức Thuận, Chủ tịch UBND thị trấn An Bài cho biết: Với hướng dẫn, chỉ đạo, triển khai của tỉnh, huyện, hơn 1.500 lao động trực tiếp lao động tại các lò vôi (đủ 100%) đã được hỗ trợ kinh phí chuyển đổi nghề nghiệp. Không chỉ hỗ trợ kinh phí trực tiếp, ngành Lao động - Thương binh và Xã hội còn hỗ trợ mở 3 lớp đào tạo nghề mới cho hơn 600 người dân địa phương, tổ chức tư vấn về nghề nghiệp cho hơn 400 người. Với sự hỗ trợ này, đến nay 400 lao động trong độ tuổi đã tìm được nghề mới, số còn lại chuyển nghề phù hợp với sức khỏe và điều kiện gia đình.

Có số lượng lao động dồi dào (dân số đang trong độ tuổi lao động của tỉnh hiện là 1,1 triệu người, chiếm hơn 61% dân số), thị trường lao động rộng mở song giải quyết việc làm cho người lao động vẫn đang còn là bài toán khó ở không ít địa phương và việc tìm kiếm việc vẫn đang là khó khăn đối với nhiều lao động trong độ tuổi. “Hai nguồn cung và cầu lao động đang có sự lệch pha khá lớn”, đó là nhận định của nhiều người làm công tác quản lý lao động hiện nay. Ông Lê Văn Côn, Phó Giám đốc Trung tâm Dịch vụ việc làm, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội cho biết: Mỗi năm trung bình Trung tâm đón tiếp 11.000 - 12.000 lượt người lao động đến với sàn giao dịch việc làm, qua đó số lượng người được tuyển dụng đạt khoảng 50 - 55% song phần lớn là lao động may mặc và lao động phổ thông. Trên thực tế doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh ít có nhu cầu tuyển dụng lao động kỹ thuật cao, có doanh nghiệp có nhu cầu tuyển dụng lao động kỹ thuật cao nhưng cũng khó tuyển do người lao động không đáp ứng được yêu cầu. Một ví dụ nữa, hiện nay Ban Chỉ đạo xuất khẩu lao động tỉnh đã thẩm định cho 28 doanh nghiệp được tuyển dụng lao động đi xuất khẩu lao động song qua nhiều hội nghị tư vấn, số người đủ điều kiện đi xuất khẩu lao động rất thấp mà nguyên nhân từ cả hai phía: người lao động chưa có nhận thức đúng về đi làm việc ở ngoài nước và doanh nghiệp chưa hài lòng về kỷ luật, trình độ, tay nghề của người lao động.

Sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế, mở rộng thu hút đầu tư của tỉnh đang mở ra nhiều cơ hội việc làm cho người lao động trong tỉnh song với tỷ lệ lao động tham gia vào thị trường lao động chính thức thấp, chất lượng lao động hạn chế đã làm mất đi cơ hội được có việc làm tốt của người lao động. Người lao động không sợ không có việc làm chỉ sợ có đáp ứng được với yêu cầu của vị trí việc làm hay không, đó là thách thức trong công tác lao động - việc làm cũng là thông điệp cần chuyển tới người lao động trong năm 2018.